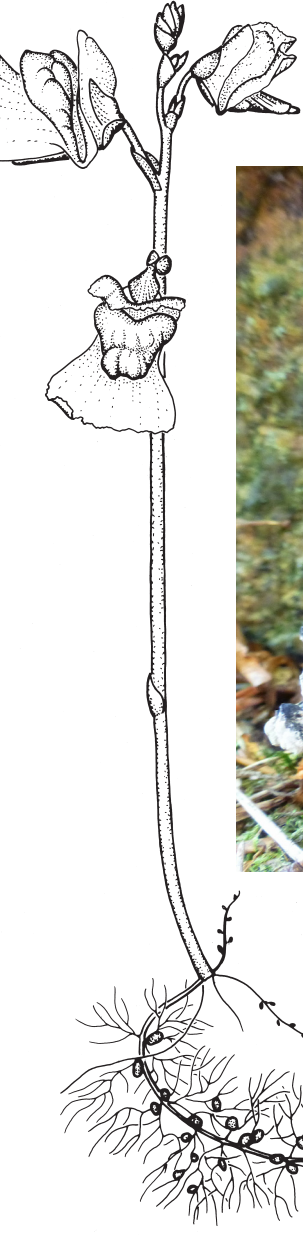

2015

Blekingebläddran

Föreningen Blekinges Flora

Föreningen Blekinges Flora

Föreningen Blekinges Flora bildades för att främja den botaniska verksamheten i landskapet. Föreningen grundades 1994 som en fortsättning på det nyligen avslutade inventeringsprojektet. Vi har möten två gånger per år med föredrag och dessutom exkursioner på våren, sommaren och hösten. Vi ägnar oss åt både blomväxter och olika kryptogamgrupper (mossor, lavar, svampar, alger). Föreningen har dessutom floraväktarverksamhet. 1998 startade föreningen ett svampprojekt med syfte att inventera främst storsvampar, men även i viss mån mikrosvampar. Vi deltar även i de vilda blommornas dag, med lokala exkursioner i juni månad.

För att bli medlem kan du betala in årsavgiften på 100 kr (20 kr för familjemedlemmar) till postgiro: 4877 229-7, eller bankgiro: 5704-5205. Ange namn och adress, samt att du är ny medlem. Alternativt kan du höra av dig till någon i styrelsen.

Ordförande: Bengt Nilsson
Trestenav. 5A, 294 35 Sölvesborg
tfn 0456-12748
e-post: bengt39@gmail.com

Kassör: Kjell Petersson
Arvid Nilssonsg. 8, 371 33 Karlskrona
tfn 0455-338141
e-post: kjell.pettersson@allt2.se

Sekreterare: Åke Widgren
Ronnebyg. 10, 371 32 Karlskrona
tfn (arb) 010-22 40 216
e-post: cotula@gmail.com

Floraväktaransvarig: Åke Widgren

Svampprojektet: Jonny Svensson
Karsahult Pl 81, 360 10 Ryd
tfn 0459-833 45
e-post: jonny.g.a.svensson@gmail.com

Programsekreterare: Johan Wolgast
Hunnemarav. 11, 374 34 Karlshamn
mobil 0708-154424
e-post: johanwolgast@yahoo.co.uk

Föreningens hemsida:
www.blekingesflora.se

Blekingebläddran

För innehåll och författarinstruktioner, se bakpärmen insida.

Redaktör: Lars Fröberg, Botaniska Museet, Östra Vallg. 18, 223 61 Lund.
tfn 046-222 01 29, e-post: lars.froberg@biol.lu.se

Redaktionskommitté: Ingrid Grahn-Nilsson, Joakim Hemberg, Åke Widgren.

Omslagsbild: Kompakt taggsvamp *Hydnellum compactum* vid Mörtsjöåsen. Foto J. Hemberg.

Förord

Detta år har vi haft en ganska lugn utveckling av vårväxterna. Det har varit så pass svalt så att de tidigblommande arterna ändå hållit sig några veckor. Svenska Botaniska Föreningen har i samarbete med Svenska fenologinätverket genomfört kampanjen Vårkollen där man anmodade allmänheten att rapportera olika värtecken under valborgshelgen.

I slutet av april släpptes även den nya Rödlistan av ArtDatabanken. Det innebär en del justeringar över vilka arter som ska floraväktas i landskapet. Den viktigaste förändringen är nog att småarter av hökfi-blorna nu är inkluderade. Man kan kanske tycka att de inte är riktigt jämförbara med övriga arter eftersom de är så många och skiljer sig från varandra endast i ett fåtal detaljkaraktärer. Många av dem har ändå varit knutna till skyddsvärda miljöer, som t.ex. lövskogar med lång kontinuitet och slåttrade vägrenar, och har bevisligen gått tillbaka under det förra århundradet. Det påverkar dock inte Blekinge så mycket, eftersom vi har förhållandevis få arter inom dessa grupper. Åke Widgren ger en presentation av hur den nya rödlistan berör Blekinge.

Joakim Hemberg presenterar ett intressant område i östra Blekinge (Mört-sjöåsen) där skogen har haft en mycket lång kontinuitet, vilket medfört en intressant flora framförallt av kryptogamer. Bland annat finns den sällsynta kompakt taggsvamp *Hydnellum compactum* på denna lokal, först funnen av Joakim. Vidare presenterar Åke Widgren situationen för den rödlistade ekorrsvingeln *Vulpia bromoides*, en art som bör betraktas som en ansvarsart för Blekinge.

Förra året fann Bengt Nilsson fläderskära *Bidens frondosa* i en damm, vilken fungerar som kvävefälla för Kallinge flygplats utanför Ronneby. Framtiden får visa om den kommer att hålla sig kvar på lokalen. Slutligen presenteras intressanta nyfynd i landskapet under det gångna året.

Väl mött - Lars Fröberg (redaktör)

Mörtsjöåsen - unika naturvärden mellan tre sjöar

Joakim Hemberg

Mörtsjöåsen är ett känt rekreationsområde för skolungdomar från Karlskrona-trakten. Det är därför mycket intressant och spännande att det också visat sig vara ett område med höga naturvärden, vilket hyser många rödlistade arter. Det ger skolorna unika möjligheter att använda området i naturundervisningen. Författaren presenterar sällsynta växter och svampar från området.

Välkänt friluftsområde med gamla anor

Mörtsjöåsen, nordost om Rödeby är förmodligen en välbekant plats för de flesta som har gått i skolan i Karlskrona kommun. När det var dags för friluftsdagar blev det ofta en tur till Mörtsjöåsen och en liten vandring på Blekingeleden. Det område som avses i denna artikel är i huvudsak beläget på fastigheten Mörtön 1:11. Merparten av fastigheten är belägen på en halvö som omges av tre sjöar; Olljungen i norr, Mörtsjön i söder och Stora Åsjön i öster (Fig. 1). Sjöarna är en del av Lyckebyåns vattensystem. Ån har sitt inlopp i Olljungen och utloppet är beläget i Stora Åsjöns sydände. Många skolbarn har nog upplevt den kraftiga forsen (med blekingska mått mätt) mellan Stora Åsjön och Olljungen som en spännande plats. Förutom forsen minns jag själv de stora gamla träden runt gården. Hästkastanjer, lönnar och framförallt en ihålig jätteask där ett barn kunde gömma sig.

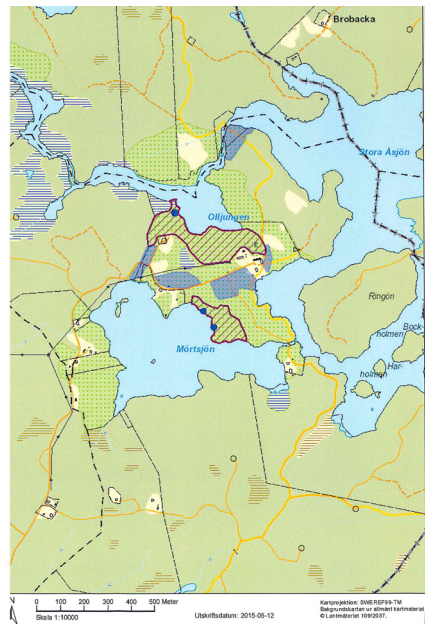

Fig. 1. Översikt över Mörtåsen med de omgivande sjöarna Olljungen, Stora Åsjön och Mörtsjön. Streckade områden = biotopskyddsområden; ljusblå ytor = nyckelbiotoper; de tre blå punkterna markerar förekomst av kompakt taggsvamp.

Fig. 2. Gammal bok intill stig vid Olljungen. På stammen växer bl.a. den rödlistade arten bökkantlav *Lecanora glabrata*. Foto J. Hemberg.

Mörtsjöåsen är annars mest känd för "Mörtsjölägret", som är ett av landets äldsta idrotts- och friluftsläger för barn. Lägret har funnits sedan 1926 och lockar mängder av barn varje sommar. Basen för lägeraktiviteterna är en gammal gård där byggnaderna i dag rymmer kök och sovplatser. Gården kallades på 1600-talet för Trumslagaregården då den inhyste en grupp soldater under befäl av en f.d. trumslagare. Fastigheten inklusive byggnaderna såldes 1937 till Karlskrona Folkskolors GoIF. Initiativtagare till köpet var folkskolläraren

Ernst Alvik, som sedan kom att betyda mycket för lägerverksamhetens utveckling. Idag ägs fastigheten av Skol-IF Mörtsjöåsen som också ansvarar för lägerverksamheten och uthyrning av byggnader.

Återbesök med "nya ögon"

Även om jag aldrig har varit med på Mörtsjölägret så har jag i min barndom besökt Mörtsjöåsen vid flera tillfällen. När jag nu efter många år (oktober 2011) gör ett återbesök i egenskap av nyckelbiotopsinventerare på Skogs-

Fig. 3. Stor fingersvamp *Ramaria flavescens* har en rik förekomst vid Olljungen. Min yngste son har svårt att hålla fingrarna borta. Foto J. Hemberg.

styrelsen blir jag snabbt varse att detta är ett naturområde av högsta klass. Mitt besök föranleds till stor del av ett intressant svampfynd som Åke Widgren hade gjort i oktober 2010. Bakom gården i en bok- och ekskogsklädd sluttning mot Olljungen hade han hittat fläckfingersvamp *Ramaria sanguinea* som ny för Blekinge. Fläckfingersvamp är en rödlistad signalart (Nitare 2000) som har höga krav på sin växtplats. Den kräver långvarig trädkontinuitet och mineralrik, gärna något kalkhaltig mark. Om det finns en sådan ”toppart” i området så måste där ju finnas mycket mer intressant, tänkte jag. Jag noterade också att det inte fanns några nyckelbiotoper registrerade i området.

Den 12 oktober 2011 gör jag så min första inventeringsrunda på Mörtön och börjar med att gå igenom skogsområdet i anslutning till Olljungen där Åke hade hittat fläckfingersvampen. Jag blir överväldigad av de syner som möter mig.

Fig. 4. Den rödlistade bleckticken *Pachykytospora tuberculosa* växer på en död senvuxen ek intill stigen längs Mörtsjön. Foto J. Hemberg.

Varför finns här inga nyckelbiotoper registrerade sedan tidigare? Området har en högst påtaglig naturskogsprägel och domineras i stora delar av riktigt gamla bokar och ekar (Fig. 2). Det finns även inslag av skogslind, ask, asp, björk, rönn, klibbal, tall och gran. Många av träden är rötskadade och ihåliga. I öster är marken bördig och terrängen är delvis brant och blockrik. Träden är grova och högstammiga och i fältskiktet finns lundväxter som myskmadra *Galium odoratum*, skogsbingel *Mercurialis perennis* och storrams *Polygonatum multiflorum*. Mot väster blir marken magrare och mer sandig. Här är träden lägre och klenare, men sannolikt mycket gamla eftersom de

Tabell 1. Artlista över signalarter och rödlistade arter (Artdatabanken 2015).**Svampar**

Ekskinn *Aleurodiscus disciformis* (NT)
 Bittersopp *Boletus calopus*
 Blodsopp *B. luridiformis*
 Kanelticka *Coltrichia cinnamomum*
 (VU)
 Räfflad nagelskivling *Collybia fusipes*
 (NT)
 Cinnoberspindling *Cortinarius cinnabarina* (NT)
 Kompakt taggsvamp *Hydnellum compactum* (VU)
 Zontaggsvamp *H. conrescens*
 Skillerticka *Inonotus cuticularis* (VU)
 Blekticka *Pachykytospora tuberculosa*
 (NT; Fig. 4)
 Ekticka *Phellinus robustus* (NT)
 Svart taggsvamp *Phellodon niger* (NT)
 Druvfingersvamp *Ramaria botrytis*
 (NT)
 Stor fingersvamp *R. flavescens* (Fig. 3)
 Fläckfingersvamp *R. sanguinea* (VU)
 Fjälltaggsvamp *Sarcodon* sp.
 Fjällsopp *Strobilomyces strobilaceus*

Lavar

Glansfläck *Arthonia spadicea*
 Rostfläck *A. vinosa*
 Lönnlav *Bacidia rubella*
 Gulpudrad spiklav *Calicium adpersum*
 Blek kraterlav *Gyalecta flotowii* (VU)
 Almlav *G. ulmi* (VU)
 Bokkantlav *Lecanora glabrata* (NT)
 Barkkornlav *Lopadium disciforme*
 Bårdlav *Nephroma parile*
 Bokvårtlav *Pyrenula nitida* (NT)

Gulvit blekspik *Sclerophora nivea*
 (VU)

Havstulpanlav *Thelotrema lepadinum*

Mossor

Liten baronmossa *Anomodon longifolius*

Fällmossa *Antitrichia curtispendula*

Stor revmossa *Bazzania trilobata*

Hårklomossa *Dichelyma capillaceum*
 (NT)

Klippfrullania *Frullania tamarisci*

Guldlockmossa *Homalothecium sericeum*

Blåmossa *Leucobryum glaucum*

Blåsflikmosa *Lejunea curvifolia*

Trädporella *Porella platyphylla*

Stenporella *P. cordeana*

Västlig hakmossa *Rhytidiadelphus loreus*

Krusig ulota *Ulota crispa*

Kärlväxter

Ask *Fraxinus excelsior* (EN; jätteträd!)

Myskmadra *Galium odoratum*

Mörk solvända *Helianthemum nummularium* ssp. *obscurum* (VU)

Blåsippa *Hepatica nobilis*

Vippärt *Lathyrus niger* (Fig. 7)

Korskovall *Melampyrum cristatum*
 (NT)

Storrams *Polygonatum multiflorum*

Lind *Tilia cordata*

Skogsalm *Ulmus glabra* (CR; till synes friska)

Fig. 5. Kompakt taggsvamp på växtplatsen intill Mörtsjön. Svampen växer här på hårt trampad mark invid stenblock. Foto J. Hemberg.

har vuxit långsamt. Det är svårt att missa alla de signalarter och rödlistade arter som växer både på träd, mark och stenblock. Mest anmärkningsvärd är den otroliga rikedom av ovanliga mykorrhizasvampar. Här finns t.ex. ett flertal arter av fingersvampar och taggsvampar. Jag hittar visserligen inte fläckfingersvampen men noterar druvfingersvamp *Ramaria botrytis* och stora bestånd av stor fingersvamp *R. flavescens* (Fig. 3). Längs en stig nära strandlinjen växer svart taggsvamp *Phellodon niger* och en relativt stor, ännu obeskriven fjälltaggsvamp *Sarcodon* sp. (J. Nitare muntl.).

Kompakt taggsvamp - en kompakt svamp på kompakt mark

I områdets västra och lite magrare del gör jag dagens roligaste fynd. På trampad mark intill en stig och en grillplats hittar jag kompakt taggsvamp *Hydnellum compactum* (Fig. 5), en av Sveriges och Europas sällsyntaste taggsvampar. Trädskiktet utgörs i huvudsak av gammal, senvuxen ek och bok. I Blekinge finns sedan tidigare fyra

fynd, varav tre i Karlskrona kommun och ett intill Mörrumsån i Olofströms kommun (Länsstyrelsen 2006). De senaste fynden från Karlskrona kommun är från 1981 (Augerum) och 1987 (Lösen), medan fyndet vid Mörrumsån är från 2003.

Såväl det vetenskapliga som det svenska namnet anger ett utmärkande karaktärsdrag hos denna sydliga lövskogssvamp. När man hittar arten, slås man av att den verkligen är kompakt och mest liknar en oformlig träklump eller uppstickande trädrot. I den senaste rödlistan är den klassad som "sårbar" (VU; Artdatabanken 2015). I ett närliggande område vid Mörtsjön påträffas 2014 flera växtplatser för denna taggsvamp och det är därför mycket möjligt att området som helhet kan hysa landets största population av denna sällsynta art. De två nya fyndplatserna är belägna i bok-/ekskog intill Mörtsjön, ca 500 meter från första fyndplatsen. Även här växer svampen på ganska hård, vegetationsfattig mark nära en stig som går i strandkanten. Det är slående hur fruktkropparna ibland tycks "krypa"

Fig. 6. Jätteasken vid gården har en artrik lavflora. Barken är i stora delar täckt av de rödlistade arterna almlav *Gyalecta ulmi* och gulvit blekspik *Sclerophora nivea*. Den sistnämnda har få kända förekomster i länet. Foto J. Hemberg.

fram från undersidan av stenblock (Fig. 5). Jag planerar nu att tillsammans med mykologer från Sverige och Norge presentera artens speciella kännetecken, ekologi och utbredning lite närmare i ett kommande nummer av Svensk Mykologisk Tidskrift. En sammanfattning av den artikeln kommer även i nästa nummer av Blekingebläddran.

Ytterligare inventeringar

Under de följande åren efter 2011 gör jag flera besök till Mörtsjöåsen och i skrivande stund har jag registrerat sju

nyckelbiotoper omfattande drygt elva hektar, vilket motsvarar nära hälften av fastigheten. I gårdens omedelbara närhet finns fina lövängsrester med ask, alm, lind och lönn. Flera av träden bär tydliga spår efter hamling, bl.a. den ihåliga jätteask som nämndes i inledningen. På detta fantastiska träd finns bl.a. rikligt med almlav *Gyalecta ulmi* och gulvit blekspik *Sclerophora nivea*. Båda är klassade som sårbara (VU) i den nya rödlistan eftersom de är starkt knutna till ask och alm som ju minskar p.g.a. sjukdomar. De gamla askarna

Fig. 7. Vippärt *Lathyrus niger* förekommer ganska frekvent i skogsbrynen. Foto J. Hemberg.

och almarna vid Mörtsjöåsen tycks dock glädjande nog vara förvånansvärt friska (Fig. 6).

I strandlinjen vid Olljungen och längs en bäck mellan Olljungen och Mörtsjön finns stora bestånd av den rödlistade hårklossan *Dichelyma capillaceum*. Sannolikt finns fler intressanta lavar och mossor i strandkanterna och möjligen döljer sig intressanta vattenväxter i sjöarna och bäckarna.

Hittills har ett drygt femtiotal signalarter och rödlistade arter av kryptogamer och kärlväxter påträffats på Mörtön (se Tab. 1). Det är en siffra som motsvarar ett bättre naturreservat.

Skulle man även ta med rödlistade eller i övrigt naturvårdsintressanta djurarter skulle listan bli ännu längre. Bl.a. finns en stor population av sandödlan *Lacerta agilis* i en gammal grustäkt samt i en sydvänd öppen sluttning mot Mörtsjön. Blekinges tre rödlistade hackspettar (mindre hackspett, spillkråka och gröngöling) observeras årligen och häckar sannolikt i området. Ekoxe *Lucanus cervus* observeras årligen

med flera exemplar. Flera intressanta småfjärilar har också noterats (T. Lindberg, www.artportalen.se). Den stora mängden död ved och hålträd gör det troligt att det förutom ekoxe finns flera ovanliga vedlevande insekter. Ihåliga träd och variationsrik miljö skapar även ypperliga förhållanden för fladdermöss, varav flera är rödlistade.

Varför så artrikt?

Varför är Mörtsjöåsen så artrikt? Som så ofta är det en mängd olika faktorer som skapar förutsättningar för en stor biologisk mångfald. Markanvändningshistoriken är kanske den viktigaste faktorn. Ett extensivt skogsbete har präglat utmarken medan slåtter och lövtäkt skapat naturvärden i de bördigare delarna. Merparten av skogen har sannolikt aldrig kalavverkats, även om plockhuggning har förekommit. Flera av de påträffade marksvamparna indikerar långvarig obruten trädkontinuitet. En annan viktig faktor med stor betydelse för naturvärdena är läget mellan de tre sjöarna, vilket medför hög och jämn luftfuktighet och ett något mildare klimat med relativt små temperaturvariationer. Sist men inte minst ger områdets geologi en viktig grund för många krävande arter. Inslag av isälvsmaterial och säkert också grönsten gynnar ett flertal marksvampar och kärlväxter.

Skydd och skötsel av Mörtsjöåsens naturvärden

Områdets nuvarande markägare Skol-IF Mörtsjöåsen har glädjande nog en styrelse som är mycket positiv till naturvård. De ser det också som en viktig

uppgift att ge lägerbarnen kunskaper om naturen. De värdefullaste, mest artrika delarna av fastigheten har nu skyddats som två biotopskyddsområden med en sammanlagd areal av 7,3 hektar (Fig. 1). Detta innebär att föreningen också har fått ett tillskott av pengar som bidrar till att det tidigare nedläggningshotade lägret kan överleva. För resterande delar av fastigheten planeras ett naturvårdsavtal som ska bevara och utveckla natur- och kulturvärden. I vissa delar har Skogsstyrelsens arbetslag genomfört naturvårdande skötsel, bl.a. frihuggning av grova ädellövträd och bortröjning av gran och boksly. Dessutom har man röjt längs stigar och delvis skapat utsikt mot sjöarna. Här har vi således ett lysande exempel på

hur statens medel gynnar såväl natur- och kulturvärden som rekreationsvärden. Särskilt glädjande är att många lägerbarn fortsatt kan få lära sig vikten av motion och friluftsliv och inte minst vikten av att visa respekt för varandra och naturen. Gör gärna ett besök och upplev ett stycke fantastisk natur.

Referenser

- ArtDatabanken 2015: *Rödlistade arter i Sverige 2015*. ArtDatabanken SLU, Uppsala.
- Länsstyrelsen i Blekinge 2006. Hotade svamparter i Blekinge - sammanställning av fynd t.o.m. 2006. Karlskrona.
- Nitare, J. 2000 (red.) Signalarter-indikatorer på skyddsvärd skog.

Fläderskära funnen i Blekinge - inkommen med importerad vass

Lars Fröberg och Bengt Nilsson

Fläderskära är en nordamerikansk art som spritt sig till de tempererade delarna av Europa. Introduktionen till Blekinge är intressant, eftersom arten följde med importerad vass från Tyskland, som skulle användas som en s.k. kvävefälla till Kallinge flygplats utanför Ronneby. Fläderskäran förekommer här i ett rikt bestånd och kanske den etablerar sig.

I september förra året besökte en av oss (BN) en damm vid Kallinge flygplats, som fungerar som kvävefälla. Där växte en *Bidens* som påminde om brunskära, men som hade bladen uppdelade i småblad, varför den preliminärt blev bestämd till västskära *B. vulgaris*. Vid närmare granskning visade det sig dock vara fläderskära *B. frondosa*. Lokalen består utav en vassbädd flytande på vattenytan, vilken samlar upp över-skottskväve från omgivningarna.

Kännetecken

Fläderskäran har, till skillnad från våra inhemska arter nickskära *B. cernua* och brunskära *B. tripartita*, blad som är uppdelade i småblad med tydligt skaftat uddblad (därav det svenska namnet). Den har en blomkorg som är omgiven av färre än 10 yttre holkfjäll (oftast 5–8). Den snarlika arten västskära *B. vulgata* har över 10 svepeblad. Vidare så har frukterna små borst som är uppåtriktade, medan de två taggarna som sitter i toppen av frukten har nedåtriktade borst. Oftast har fläderskära bara rörformiga blommor, men ibland

så kan även tungformade blommor utvecklas, en egenskap som den delar med nickskära.

Utbredning

Fläderskära har sin ursprungliga utbredning i Nord- och Sydamerika. Den har blivit introducerad på flera ställen i Europa, samt i Nordafrika, Asien och

Fig. 1. Fläderskära från lokalen i Blekinge. Foto B. Nilsson.

Fig. 1. Dammen som fungerar som kvävefälla vid Kallinge flygfält. En vassbädd flyter på vattenytan
Foto B. Nilsson.

Nya Zeeland. Arten är utbredd i de södra, centrala och västra delarna av Europa, med förekomster bl.a. i Storbritannien (södra England och Wales; Stace 2010), samt Tyskland (till stor del längs de större floderna; Haeupler & Schönfelder 1988). F. Skovgaard (i brev) uppger en rik förekomst av arten på järnvägsområdet i Prag. I Danmark är den funnen på Sydjylland, i Fredericia, på avfallsplats 1916, samt i Köpenhamnsområdet (Holmbladgades på ruderat 1931, Køge 1944, Islands brygge 1956, Vordingborg station, inkommen med järnvägsbalkar 1961, samt Københavns sydhamn, lagerplats för kol till kraftverket 1975, 1977; F. Skovgaard i brev). I Norge är den endast uppgiven från Hurum i Buskerud på timmerupplag (Lid 2007). I Finland är den funnen i Nokia, Kankaantaka, på jordhög med misstänkt kvarnavfall 1982, samt Raahe, Saloinen, vid ett stålverk 2004. Den har även några misstänkta fynd från Helsinki, Etelä-Haaga och Tapanila, bland solrosfröavfall 1980, samt Vantaa, Tikkurila,

järnväg med rysk tågtrafik 1983, men dessa uppgifter är osäkra eftersom plantorna inte blommade (R. Lampinen i brev). I Sverige har arten tidigare blivit rapporterad på ett par lokaler i Göteborgsområdet, nära Götaverken 1949 och Nödinge nära Bohus station 1945, samlad av Carl Blom (Hylander 1970, Bertilsson m.fl. 2002). Det första fyndet i landet gjordes dock redan 1929 också utav C. Blom i Göteborg (Virtuella herbariet; www.herbarium-ume.se/virtuella_herbariet/). Den har även ett aktuellt fynd i Uppland, Österåker socken, Åkersberga 2006 (spontant inkommen; Virtuella herbariet).

Inkomstsätt

Fläderskärans blev funnen i en kvävefälla som består av vassbäddar importerade från Tyskland. Ursprunget till vassbäddarna är lite osäker, men de anges ha sitt ursprung antingen nära Berlin eller norr om Hamburg. Den första inplanteringen av vassen skedde 2011 (möjligen 2012) och sedan gjordes en kompletteringsplantering året

Tabell 1. Fuktmarksarter funna i kvävefällan med fläderskära.

<i>Agrostis stolonifera</i> krypven	<i>J. effusus</i> veketåg
<i>Alisma plantago-aquatica</i> svalting	<i>Lemna minor</i> andmat
<i>Bidens cernua</i> nickskära	<i>Lycopus europaeus</i> strandklo
<i>B. frondosa</i> fläderskära	<i>Lysimachia vulgaris</i> videört
<i>Cardamine amara</i> bäckbräsma	<i>Lythrum salicaria</i> fackelblomster
<i>C. pratensis</i> ängsbräsma	<i>Myosotis scorpioides</i> äkta förgätmigej
<i>Carex canescens</i> gråstarr	<i>Peucedanum palustre</i> kärnsilja
<i>C. exhinata</i> stjärnstarr	<i>Phragmites australis</i> vass
<i>C. pseudocyperus</i> slokstarr	<i>Potamogeton natans</i> gäddnate
<i>C. rostrata</i> flaskstarr	<i>P. polygonifolius</i> bäcknate
<i>Cirsium palustre</i> kärntistel	<i>Salix cinerea</i> gråvide
<i>Eleocharis palustris</i> knappsav	<i>Scirpus sylvaticus</i> skogssäv
<i>Epilobium palustre</i> kärrdunört	<i>Sparganium erectum</i> storigelknopp
<i>Equisetum fluviatile</i> sjöfräken	<i>Spirodela polyrhiza</i> stor andmat
<i>Glyceria fluitans</i> mannagräs	<i>Typha latifolia</i> bredkaveldun
<i>Juncus articulatus</i> ryltåg	<i>Utricularia</i> sp. bläddra
<i>J. bulbosus</i> löktåg	

därpå (I. Robertsson i brev). Eftersom fläderskäran är känd från båda ursprungsområdena i Tyskland, så är det fullt rimligt att den följt med importen av vassbäddarna.

Följearter

En total artlista går inte att presentera, eftersom följearter noterades i september då en stor del av vegetationen redan var nedvissnad. Dock noterades ett 30-tal arter vid besöken under hösten 2014 (Tab. 1). Av arterna är t.ex. slokstarr *Carex pseudocyperus* och stor andmat *Spirodela polyrhiza* relativt ovanliga i Blekinge. Dammen hyser också ett bestånd av ätlig groda. Beståndet av fläderskära består av ca 200 ex och arten förefaller kunna ha en chans att etablera sig på lokalen.

Citerad litteratur

- Bertilsson, A. m.fl. 2002. *Västergötlands flora*. Lund.
- Haeupler, H. & Schönfelder, P. 1988. *Atlas der Farn- und Blütenpflanzen der Bundesrepublik Deutschland*. Stuttgart.
- Hylander, N. 1970. Prima loca plantarum vascularium sueciae. *Suppl. Svensk Bot. Tidskr.* 64.
- Lid, J. & D.T. 2007. *Norsk flora, 3:e uppl* (red. R. Elven). Oslo.
- Stace, C. 2010. *New flora of the British Isles, 3:e uppl*. Cambridge.

Ekorrsvingel i Blekinge

Åke Widgren

Ekorrsvingel är en rödlistad art som har ett begränsat utbredningsområde i sydöstra Blekinge, på öarna Aspö, Tjurkö, Sturkö och Senoren. Det är en konkurrenssvag ånnuell, som varierar mycket i frekvens från år till år. 2014 var ett exceptionellt bra år med uppskattningsvis mer än 10 000 ex i Blekinge. Eftersom huvuddelen av förekomsterna finns i Blekinge, bör den räknas som en ansvarsart för landskapet.

Ekorrsvingel *Vulpia bromoides* är ett ettårigt, tuvat och ganska lågvuxet gräs som nog är något av en ”doldis” för många botanister. Arten har varit nationellt rödlistad sedan 1990 då den blev klassad som sårbar (VU), men är sedan 2010 förd till kategorin starkt hotad (EN). Den totala populationen i landet skattades i samband med rödlistningsbedömningen 2015 till 2 500 plantor (ArtDatabanken 2015).

Beskrivning

Arten blir 1–3 dm hög, och har en 3–7 cm lång, rak, ensidig och ganska gles vippa. I särskilt torra och magra miljöer blir den inte mer än några få cm hög. Den skiljs från sin nära släkting råttsvingel *F. myuros* på att nedre skärmfjäll är 2,5–5 mm och minst av halva övre skärmfjällets längd. Hos råttsvingel är det kortare och knappt en tredjedel av övre skärmfjällets längd. Dessutom har övre skärmfjället tre nerver. Råttsvingelns övre skärmfjäll har endast en nerv. I vanliga fall är råttsvingel också betydligt större än

ekorrsvingel. Arterna växer, åtminstone i Blekinge, ibland tillsammans, och kan därför förväxlas om man slarvar med bestämningen. Ekorrsvingeln är kleistogam, d.v.s. blommorna självbefruktas och öppnar sig inte vid blomningen (Svensson & Thor 1994).

Utbredning och ekologi

Ekorrsvingeln har en starkt sydlig utbredning i landet, med bofasta förekomster endast i Skåne (ca 10 lokaler) Blekinge (39 lokaler) och på Gotland (1 lokal). Tillfälliga adventivfynd har gjorts så långt norrut som i Hälsingland. I Norge och Danmark är arten sällsynt. I Finland har den bara påträffats tillfälligt. Huvudutbredningen omfattar västra, centrala och södra Europa samt angränsande delar av Afrika och Asien (Svensson & Thor 1994).

I takt med att många nyfynd gjorts i Blekinge under senare år har också kunskapen om arten ökat. I boken Blekinges Flora (Fröberg 2006) redovisas 8 lokaler inom 3 inventeringsrutor. I och med att ekorrsvingeln ingår i

Fig. 1. Ekorrsvingel samlad på Tjurkö på 1940-talet.

floraväxeriet har den eftersökts på nya platser, särskilt under 2014 då inte mindre än 17 nya lokaler påträffades. I Blekinge är utbredningen starkt sydöstlig. Samtliga aktuella lokaler finns på de fyra ”storöarna” Aspö, Tjurkö, Sturkö och Senoren. I Blekinges Flora (Fröberg 2006) redovisas även äldre fynd från Elleholm i Karlshamns kommun (1850) samt från stationsområdena vid Bergåsa och Nätraby (1938-41).

Arten är konkurrenssvag. I Blekinge växer den alltid på solvarm, öppen, torr, mager mark. De flesta växtplatserna utgörs av torra gräsmarker med gles vegetation, hållmarker med tunt jordtäckte eller ruderatmarker (främst välganter). Arten förekommer ibland

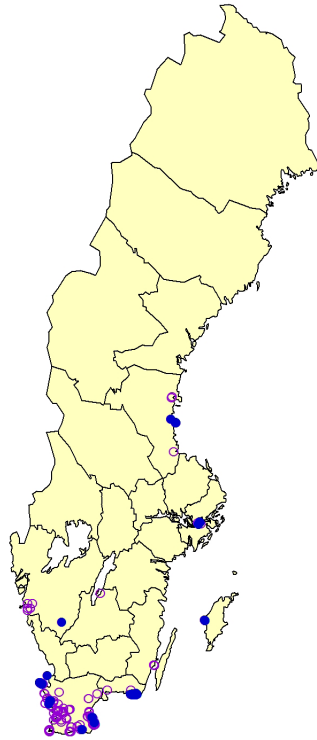

Fig. 2. Ekorrsvingels utbredning i Sverige. Blå prickar anger förekomster efter 1980 och violetta ringar äldre förekomster. En del förekomster efter 1980 är nu också utgångna. Utdrag från Artportalen 2015-05-13.

också i beteshävdade torrängar. Antalet plantor kan variera starkt från år till år, beroende på årsmånen. Såväl utbredningen som biotopvalet och det något oregelbundna uppträdandet sammanfaller med ytterligare två utpräglade sydliga och rödlistade arter, nämligen vittåtel *Aira caryophyllea* och dvärgjohannesört *Hypericum humifusum*. På några lokaler förekommer alla tre tillsammans.

Ekorrsvingelns status

Det stora antalet nyfunna lokaler i sydöstra Blekinge beror knappast på att arten ökat utan den troligaste orsaken är att den inte eftersökts ordentligt förrän de senaste åren. Sannolikt finns det fortfarande ett betydande mörkertal av upptäckta lokaler, och chansen att hitta nya växtplatser på ”storöarna” i sydöst är nog god. År 2014 besöktes 24 lokaler. På 4 av lokalerna kunde arten inte återfinnas. På 20 av dem räknades sammanlagt 8 190 plantor. Det är en exceptionellt hög siffra med tanke på att det aktuella antalet plantor i landet skattats till 2 500 (ArtDatabanken 2015).

Gissningsvis fanns ytterligare mellan 3 000 och 4 000 plantor på de lokaler som inte besöktes 2014, och som fortfarande bedöms som aktuella. Dessutom kan man utgå från att ett antal lokaler ännu inte är upptäckta. Det ger en skattad totalpopulation på minst 12 000 plantor.

Av de totalt 39 lokaler i Blekinge som ingår i floraväxteriet har arten inte gått att återfinna på 9 under senare år. På samtliga dessa är den troliga orsaken igenväxning.

Den skånska aktuella populationen består av omkring 20 lokaler, men på flera av dem har ingen egentlig räkning gjorts och det totala antalet plantor är därför svårt att beräkna. Enligt ”Floran

i Skåne – Arterna och deras utbredning” (Tyler m.fl. 2007) har arten minskat stadigt i Skåne. Gissningsvis kan den nuvarande populationen uppgå till något enstaka tusental. I övriga landskap (Gotland, Hälsingland) är antalet plantor försumbart.

Eftersom en mycket stor andel av artens kända svenska population, uppskattningsvis 90 %, finns i Blekinge bör den självklart räknas som en särskild ansvarsart för landskapet.

Citerad litteratur

- ArtDatabanken, 2015. *Rödlistningsbedömning – *Vulpia bromoides* ekorrsvingel*. <<http://artfakta.artdatabanken.se/taxon/1671>> Hämtat 2015-04-30.
- Fröberg, L. 2006. *Blekinges Flora*. SBF-förlaget, Uppsala.
- Svensson, R. & Thor, G. 1994. *Artfaktablad – *Vulpia bromoides* ekorrsvingel*. <<http://artfakta.artdatabanken.se/artfaktablad/1671>> Hämtat 2015-04-30.
- Tyler, T. m.fl. (red.) 2007. *Floran i Skåne – Arterna och deras utbredning*. Lund.

Åke Widgren, Ronnebygatan 10,
371 32 Karlskrona.
E-post: cotula@gmail.com

Fyndrapporter

Intressanta fynd från Blekinge av kärlväxter, mossor, lavar och svampar från framförallt 2014 rapporteras.

Kärlväxter

Amaranthus blitum mållamarant. Ronneby sn, Angelskog (RN: 6228677-1469566) kompost, 2014-09-11 B. Nilsson. Ny för Blekinge.

Arrhenatherum elatius ssp. *bulbosum* pärlhavre (Fig. 1). Jämjö sn, 200 m Ö om Tallet (RN: 6229058-1503579) ruderatmark, 2014-07-20 B. Nilsson, Å. Svensson, C. Wigermo.

Bidens frondosa fläderskära. Ronneby sn, 700 m NNO om Bredåkra kyrka (RN: 6237068-1465789) damm anlagd som kvävefälla, 2014-09-17 B. Nilsson, G. Ohlsson. Ny för Blekinge (se artikel sid. 12).

Campanula lactiflora mjölklocka (Fig. 2). Sturkö sn, Krokavägens slut (RN: 1493866-6219581), vägkant, 2014-07-07, B. Nilsson, K. Petersson.

Fig. 1. Pärlhavre från Jämjö. Underarten har fått sitt namn från de pärlliknande bulbillerna vid basen av strået. Foto B. Nilsson.

Fig. 2. Mjölklocka från Sturkö. Foto B. Nilsson.

Fig. 3. Gul fingerborgsblomma, Möljeryd. Teckningen i blomsvalget är oftast inte så tydligt utvecklad som här. Foto B. Nilsson.

Fig. 4. Strävsolros från Snatteboda i Jämshög socken. Foto B. Nilsson.

Carex muskingumensis palmstarr. Jämshög sn., Snatteboda komposter (RN: 6237340-1421831) avplanad mark 2014-10-07 B. Nilsson, A. Svenson. Ny för Blekinge.

Chenopodium bonus-henricus lungrot (VU). Förkärla sn, Stegeryd, 200 m NV vägskalet mot Larum (RN: 6234444-1479530) minst 15 plantor i väggkant, 2014-10-11 J. Hemberg.

Digitalis grandiflora gul fingerborgsblomma (Fig. 3). Ronneby sn, 3 km N om Möljeryd (RN: 6246797-1468619) skogsbyn, 2014-07-02 B. Nilsson, G. Ohlsson.

Dimorphotheca ecklonis stjärnöga. Rödeby sn, Bubbetorp (RN: 6234936-1487434) kompost, 2014-08-15 B.

Nilsson, K. Petersson, A. Svenson.

Dichondra argentea silvernjurvin. Rödeby sn, Bubbetorp (RN: 6234976-1487449) kompost. 2014-08-15 B. Nilsson, K. Petersson, A. Svenson.

Hedera colchica kaukasisk murgröna. Sturkö sn, Frändatorp (RN: 6220298-1493539) lövbryn, 2014-03-11 B. Nilsson, K. Petersson; conf. T. Tyler. Ny för Blekinge.

Helianthus strumosus strävsolros (Fig. 4). Jämshög sn, Snatteboda komposter (RN: 6237443-1421854) jordhögar, 2014-09-24 B. Nilsson. Ny för Blekinge.

Hieracium stenolepis hållfibbla. Tving sn, Alnaryd naturreservat (RN:

Fig. 5. Sorten 'Rip van Winkle' av *Narcissus minor* är ny för Norden. Inscannat pressat exemplar.

6246393-1476640) vägslänt, 2014-06-08 B. Nilsson, T. Tyler m.fl. (fibble-exkursion).

H. dentifolium växeltandsfibbla. Tving sn, Brinkaberg (RN: 6248128-1476646) blandskogsbyn, 2014-06-08 B. Nilsson, T. Tyler m.fl. (fibble-exkursion).

H. oistophyllum trollfibbla. Tving sn, Loppetorp (RN: 6248011-1477321) vägbank, 2014-06-08 B. Nilsson, T. Tyler m.fl. (fibble-exkursion).

H. ciliatiflorum ögonfransfibbla. Tving sn, Loppetorp (RN: 6247885-1477306) vägbank, 2014-06-08 B. Nilsson, T. Tyler m.fl. (fibble-exkursion).

H. ravidum stenfibbla. Tving sn, Loppetorp (RN: 6248102-1477332) vägbank, 2014-06-08 B. Nilsson, T. Tyler m.fl. (fibble-exkursion).

H. pellucidum granfibbla. Tving sn, S om Loppetorp (RN: 6247886-1477308) vägslänt, 2014-06-08 B. Nilsson, T. Tyler m.fl. (fibble-exkursion).

Hierochloa odorata doftmyskgräs. Hällaryd sn, Matvik (RN: 6227209-1448010) gles strandvass, 2014-05-28 B. Nilsson, G. Ohlsson (funnen 1985 av S. & B. Snogerup).

Hierochloa odorata doftmyskgräs. Bräkke-Hoby sn, Väbynäs (RN: 6225820-1458095) havsstrand, 2014-05-28 B. Nilsson, G. Ohlsson (funnen av C-A Nylander på 1970-talet).

Hydrocharis morsus-ranae dyblad. Asarum sn, Mörrumsån, S om Mariebergs kraftverk (RN: 6236387-1436489) lugnvatten i å, 2014-08-15 Å. Widgren.

Iris x sambucina fläderiris. Ramdala sn, Torstäva rastplats (RN: 6228346-1495133) gräsmark 2014-06-21 B. Nilsson, K. Petersson; det T. Tyler. Ny för Blekinge.

Lobelia kalmii gräslobelie. Jämshög sn., Snatteboda kompostering (RN: 6237424-1421822) rishög 2014-09-24 B. Nilsson, C. Wigermo, Å. Svensson. Ny för Blekinge.

Misopates orontium kalvnos. Ronneby sn, S om Kallinge flygstation (RN: 6236218-1466761) jordhög, 2014-09-28 B. Nilsson, G. Ohlsson; Tallparken (RN: 6212066-1430392) ruderat, 2014-10-09 B. Nilsson.

Narcissus minor `Rip Van Winkle` (Fig. 5). Sölvesborg sn, Svartaled (RN: 6214600-1422749) jordhögar, 2014-04-22 B. Nilsson, det T. Tyler. Ny för Norden.

Oenothera fruticosa ssp. *fruticosa* gullnattljus. Sturkö sn, Hålan (RN: 6220555-1491866) skogsbryn, 2014-07-22 B. Nilsson & K. Petersson; det A. Svenson. Ny för Blekinge.

Oenothera lindheimeri sommarljus (Fig. 6). Sölvesborg sn, Svarta led (RN: 6214596-1422749) jordhög, 2014-10-07 B. Nilsson, A. Svenson. Ny för Blekinge.

Scrophularia chrysantha guldflenört. Jämshög sn, Olofström (RN: 6240044-1421746) ruderatmark, 2014-04-10 B. Nilsson; conf. T. Tyler. Ny för Blekinge.

Sparanium erectum ssp. *microcarpum* x ssp. *neglectum*. Bräkne-Hoby sn, Vierydsån, Ö om Blåberget (RN: 6237189-1461426) näringsrik å, 2014-08-15 Å. Widgren.

Sparanium erectum subsp. *oocarpum* klotigelknopp. funnen på 4 nya lokaler i Mörrumsån vid Svängsta, 2014-08-15 Å. Widgren.

Spirodela polyrhiza stor andmat. Ronneby sn, Bredåkra, 500 m N om kyrkan (RN: 6237150-1465900) damm anlagd som kvävefälla, 2014-10-18 Å. Widgren, B. Nilsson, L. Fröberg m fl.

Taraxacum amplum kantmaskros. Gammalstorp sn, Ebbalycke (RN: 6224505-1425179) vägslänt, 2014-04-24 B. Nilsson, G. Ohlsson; det. H. Rydberg.

Fig. 6. Sommarljus från Sölvesborg. Arten är ny för Blekinge. Foto B. Nilsson.

T. apicatum snytmaskros. Sillhövda sn, Fur (RN: 6260858-1487195) ruderatmark, 2014-05-15 B. Nilsson, G. Ohlsson; det. H. Rydberg.

T. dentosum gösmaskros. Sillhövda sn, Fur (RN: 6260924-1486825) gräsmatta, 2014-05-15 B. Nilsson, G. Ohlsson; det. H. Rydberg.

T. duplidentifrons svarttandad maskros. Sölvesborg sn, Falkvik (RN: 6212740-1423042) gräsmatta, 2014-04-17 B. Nilsson; det. H. Rydberg.

T. florstroemi Florströms maskros. Mjällby sn, Nogersund (RN: 6209219-1433721) havsstrand, 2014-05-04 B. Nilsson; det. H. Rydberg.

Fig. 7. Violett fingersvamp. Foto J. Hemberg.

Fig. 8. Trubbfingersvamp. Foto J. Hemberg.

T. laticordatum klargrön maskros. Sölvesborg sn, Falkvik (RN: 6212491-1423231) trädgårdsland, 2014-04-27 B. Nilsson; det. H. Rydberg. Ny för Blekinge.

T. leptodon slankmaskros. Sillhövda sn, Fur (RN: 6260858-1487190) ruderatmark, 2014-05-12 B. Nilsson, G. Ohlsson; det. H. Rydberg.

T. lucidum björnmaskros. Aspö sn, Norra Bollö (RN: 6219556-1480718) havsstrandäng, 2014-04-30 B. Nilsson, I. Björegren; det. H. Rydberg.

T. marginatum fransmaskros. Sölvesborg sn, Falkvik (RN: 6212740-1423042) gräsmatta, 2014-04-17 B. Nilsson; det. H. Rydberg. Ny för Blekinge.

T. oblongatum paddmaskros. Per Nils Hoka (RN: 6238713-1440592) 2014-05-08 I. Björegren; det. H. Rydberg. Ny för Blekinge.

T. sinuatum dalamaskros. Mjällby sn, Nogensund (RN: 6209325-1433954) havsstrand, 2014-05-04 B. Nilsson; det. H. Rydberg. Ny för Blekinge.

T. theodori Theodors maskros. Sillhövda sn, Fur (RN: 6261551-1485344) väggkant, 2014-05-15 B. Nilsson, G. Ohlsson; det. H. Rydberg.

T. parnassicum parnassmaskros. Ronneby sn, Gammelstorp (RN: 6243517-1470588) förvildad i gräsmatta, 2014-04-13 Å. Widgren. m.fl.; det. H. Rydberg. Ny för Blekinge.

T. suecicum strandmaskros. Kristianopel sn, Djupahamn, udde S om Signemålaudden (RN: 6338540-1514500) 2014-05-11 Å. Widgren; det. H. Rydberg.

T. litorale liten kärrmaskros. Specialinventerad, funnen och samlad på 23 nya lokaler längs kusten 2014 av Å. Widgren & B. Nilsson.

Mossor

Drepanocladus sordidus fiskekrok-mossa. Bräkne-Hoby, Hässeldalen, Kroksjön, 2008-08-29 Å. Widgren; det. L. Hedenäs 2014. Ny för Blekinge. Sydligaste fyndet i landet.

Lavar

Enterographa hutchinsiae klippzonlav (EN). Ronneby fg, Kättorp (RN: 6234814-1464716) flera bålar på senvuxen avenbok intill stort stenblock, 2014-05-07 J. Hemberg. Åttonde fyndet i länet.

Svampar

Clavaria zolingeri violett finger-svamp (VU; Fig. 7). Ronneby sn, Piskabackens nordvästra del (RN: 6233684-1465720) tre fruktkroppar i betad gräsmark, 2014-10-13 J. Hemberg.

Clavulinopsis cinereoides trubbfinger-svamp (VU; Fig. 8). Sillhövda sn, Spetsamåla, 400 m SSO Långgölen (RN: 6258741-1482207) ett tiotal fruktkroppar i hagmarksskog, 2014-10-09 J. Hemberg; conf. J. Nitare. Ny för Blekinge!

Hydnellum suaveolens dofttaggs-svamp (NT). Tvings sn, Alnaryd, Lillån (RN: 6247365-1477657) tre frukt-

kroppar i örtrik gammal granskog, 2014-09-15 J. Hemberg. Ny för Blekinge.

Hygrocybe ovina sepiavaxskivling (VU). Sillhövda sn, Spetsamåla, 400 m SSO Långgölen (RN: 6258741-1482207) ett tjugotal fruktkroppar i hagmarksskog, 2014-10-09 J. Hemberg. Eventuellt andra fyndet i Blekinge.

Hymenochaete ulmicola almrostöra (VU). Tvings sn, Lindet (RN: 6249375-1470200) rikligt på gammal grov alm i hagmark, 2014-07-01; Ramdala sn, Beckareboda. (RN: 6233362-1498280) på flera almar i ädellövskog, 2014-02-17, båda J. Hemberg.

Ramaria flavobrunnescens ”lindfingersvamp” (NT). Ronneby sn, 500 m söder om Karlsnäsgården (RN: 6241866-1467389) flera fruktkroppar i bok-ekskog på rullstensås, 2014-09-03 J. Hemberg; det. J. Nitare. Ny för Blekinge.

Blekingska nyheter i rödlistan 2015

Åke Widgren

I slutet av april i år släpptes den nya rödlistan för Sverige av ArtDatabanken. En nyhet är att småarterna av hökfibblor Hieracium blivit inkluderade i listan. Dessutom har ett antal nya underarter och varieteter blivit införda. Åke Widgren presenterar vilka taxa (arter, underarter och varieteter) som blir nya för Blekinge, samt vilka som stryks i listan. Han kommenterar även vilka motiveringar som ligger bakom dessa förändringar.

Tidigare i år reviderades den nationella rödlistan, något som hittills har skett vart femte år. Ett stort antal nya arter, underarter och varieteter infördes i listan samtidigt som några tidigare rödlistade växter klassades som livskraftiga. Den största förändringen är att 327 arter av hökfibblor (skogs-, hag-, kratt- och klippfibblor) nu rödlistas. Av dessa är 13 kända från Blekinge. Nedan redovisas de förändringar som är av blekingskt intresse, med särskild fokus på de som ingår i floraväxteriet. Aktuell rödlistekategori anges inom parentes.

Hotkategorier

De taxa som uppfyller kriterierna för någon av kategorierna *Nationellt utdöd* (RE), *Akut hotad* (CR), *Starkt hotad* (EN), *Sårbar* (VU), *Nära hotad* (NT) eller *Kunskapsbrist* (DD) benämns *rödlistade*. De rödlistade arter som kategoriseras som CR, EN eller VU benämns *Hotade*. Arter som varit rödlistade

men som inte längre är det benämns *Livskraftiga* (LC). Rödlistningen görs enligt fastställda kriterier som förklaras kortfattat nedan. Mer information finns i den tryckta rödlistan (ArtDatabanken 2015) och på ArtDatabankens hemsida <http://www.artdatabanken.se>.

Nya blekingeväxter i rödlistan 2015

Arter

Glyceria declinata blågrönt mannagräs (VU; Fig. 1)

Helichrysum arenarium hedblomster (VU)

Hypochaeris maculata slätterfibbla (VU)

Apera spica-venti kösa (NT)

Cirsium acaule jordtistel (NT)

Juncus squarrosus borsttåg (NT)

Odontites vernus åkerrödtoppa (NT)

Ranunculus polyanthemus backsmörblomma (NT)

Sagittaria sagittifolia pilblad (NT)

Thymus serpyllum backtimjan (NT)

Urtica urens etternässla (NT)

Fig. 1. Blågrönt mannagräs (A-B), jämfört med den snarlika skånkst mannagräs (C). Observera de tydligare flikarna på den översta yttertagen hos blågrönt mannagräs.

Underarter/varieteter

- Helianthemum nummularium* subsp. *obscurum* mörk solvända (VU)
Ononis spinosa subsp. *hircina* stallört (VU)
Polygala vulgaris subsp. *collina* backjungfrulin (VU)
Buglossoides arvensis var. *arvensis* vit sminkrot (NT)
Helianthemum nummularium subsp. *nummularium* ljus solvända (NT)
Platanthera bifolia subsp. *bifolia* ängsnattviol (NT)

Fig. 2. Blymaskros *Taraxacum plumbeum* troddes vara utdöd från den enda lokalen i Blekinge, på Vämö, men återfanns igen i livskraftigt bestånd. Foto Å. Widgren.

Småarter

- Taraxacum microlobum* pyttmaskros (CR)
Taraxacum pannulatum rännmaskros (CR)
Taraxacum plumbeum blymaskros (CR; Fig. 2)
Taraxacum kjellmanii Kjellmans maskros (EN)
Taraxacum pycnolobum puckelmaskros (EN)
Hieracium pycnodon sydlig trollfibbla (EN)
Hieracium cunctans senfibbla (VU)
Hieracium dentifolium växeltandsfibbla (VU)
Hieracium irriguiformae blekingefibbla (VU)
Hieracium metaliceps metallfibbla (VU)
Hieracium sparsidens spretfibbla (VU)
Hieracium subramosum småländsk rufsfibbla (VU)
Hieracium austrinum sydfibbla (NT)
Hieracium hjeltii hjeltfibbla (NT)
Hieracium impressiforme [svenskt namn saknas] (NT)
Hieracium luebeckii lübecksfibbla (NT)
Hieracium megavulgatum stor hagfibbla (NT)
Hieracium oistophyllum trollfibbla (NT)

Ej längre rödlistade växter jämfört med 2010 års rödlista

Taraxacum intercedens sumpmaskros (LC)
Rubus allanderi Allanders björnbär (LC)
Rubus hylanderi blekingebjörnbär (LC)
Rubus lidforsii bornholmsbjörnbär (LC)

Växter som klassas från NT till högre hotkategori och därmed nu ingår i floraväxteriet

Arnica montana slåttergubbe (VU)
Blitum bonus-henricus lungrot (VU)
Raphanus raphanistrum åkerrättika (VU)

Växter som klassas från högre hotkategori till NT och därmed inte längre ingår i floraväxteriet

Misopates orontium kalvnos (NT)
Stellaria neglecta bokarv (NT)
Sparganium erectum subsp. *oocarpum*
 klotigelknopp (NT)
Thalictrum simplex subsp. *tenuifolium* smalt-ruta (NT)
Taraxacum litorale liten kärmaskros (NT)
Rubus scissus nålbjörnbär (NT)
Spergula arvensis subsp. *arvensis* sydspär-gel (NT)

Därför har de nya arterna rödlistats

Liksom för fem år sedan hör de flesta av de nya växterna i rödlistan hemma i odlingslandskapet. Anledningen till att flera av dem nu rödlistats är att de har

minskat så kraftigt att de uppfyller det så kallade A-kriteriet. En sådan är slåtterfibbla, som nu är utsedd som särskilt prioriterad floraväxtart 2015.

B-kriteriet används för taxa med liten utbredning, i kombination med minskning, fragmenterad population eller kraftigt fluktuerande individantal. Mörk solvända är ett sådant exempel, även om underarten också uppfyller A-kriteriet.

C-kriteriet används för taxa med liten och minskande population. Pyttemaskros och blymaskros är sådana arter.

Backjungfrulin är exempel på en art som har rödlistats enligt D-kriteriet, som används när populationen är extremt liten eller när arten finns på väldigt få lokaler.

Citerad litteratur

ArtDatabanken 2015: *Rödlistade arter i Sverige 2015*. ArtDatabanken SLU, Uppsala.

Åke Widgren, Ronnebygatan 10,
 371 32 Karlskrona.
 E-post: cotula@gmail.com

Författarinstruktioner

Detta är föreningens medlemshäfte och skickas ut 1 gång per år, under våren. Vi presenterar intressanta fynd och ger rapporter från floraväxteriet. Dessutom ges referat från föreningens aktiviteter, kommande programpunkter och andra botaniska aktiviteter med anknytning till föreningen. Vi publicerar även specialinventeringar, samt diverse systematiska utredningar som har anknytning till landskapet. Bidrag kan skickas till redaktören på nedanstående epost-adress.

Manus kan skickas till föreningens redaktör, Lars Fröberg (lars.froberg@biol.lu.se). När ni skickar in era bidrag måste bilder och tabeller skickas separat från textdokumentet. Redaktionen ansvarar inte för det faktamässiga innehållet i artiklarna.

Innehåll

3	Förord
4	Mörtsjöåsen
12	Fläderskära
15	Ekorrsvingel
18	Fyndrapporter
24	Nyheter i rödlistan